

lange verhalen, of schetsen: Spiritisme, Tommy's Uitvaart en Een Episode. In het verhaaltje „Spiritisme” leest iemand een stukje proza voor, terwijl hij en zijn vrienden op een medium zitten te wachten, een spiritistisch medium, dat ten slotte ook komt. In dat stukje proza heeft de voorlezer beschreven hoe en waarom zijn engagement indertijd is afgeraakt. Het blijkt dat het meisje in kwestie zich verbeeldde van hem te houden, omdat hij de vriend is geweest van den jongen man, dien zij werkelijk lief had, maar die is weggegaan. Als zij gehoord heeft, dat deze jonge man is overleden, verliest zij plotseling ook alle belangstelling in den vriend. Haar liefde was dus slechts de genegenheid voor een soort tusschenpersoon (of wel medium) en de schrijver schijnt ons te hebben willen zeggen: zie, zóó is het echte, het levende spiritisme in de wereld, waarbij dat zoogenaamde niets dan maar wat kinderachtig spel gelijk. Dit verhaal is niet zonder aandoenlijkheid en de stemming is er alweer voortreffelijk volgehouden. Er is iets zeer suggestiefs, iets bijna obsedeerends in Toussaints stijl, dat er de macht van is. Later, na afloop der lectuur, moge men eenigszins gaan twifelen, terwijl men leest is men overtuigd van de waarheid der geschiedenis. Ik zeg niet: van het onveranderlijk noodlottige, want om zóó iets te bereiken moet er meer en grooter ernst zijn. Het niet gehéél ernstige, het altijd eenigszins elegant en precieuzig speelsche, lichtelijk dilettantisch, is wel de zwakste zijde van Toussaints schrijftrant.

Tommy's Uitvaart en Een Episode zijn levendiger, dramatischer, maar dan ook niet zoo uitmiddelpuntig; zij gelijken op schetswerk van minder technisch begaafde prozaïsten. De overige werkjes, „proza-gedichten” en schetsjes over kinderen vond ik, ondanks — ik moet het wel zeggen — hun allure van voornaamheid, kostbaarheid en... dichterlijkheid... geen van alle erg treffend, wel lief, maar wat leeg. Zoo'n vast geschreven, geheimzinnig-broeiend verhaal als

„Landelijk Minnespel” is in dezen bundel in 't geheel niet te vinden. Ook dat had iets hinderlijk precieuzigs, maar het had ten minste „fond”. Er was iets aan te kluiven. De meeste dezer kleinere dingies smelten u op de tong en gij houdt er een eenigszins laffen smaak van in den mond.

Wat zal ons deze schrijver geven als hij na den oorlog opduikt? Zal de groote ernst der tijden ook hem dan misschien iets ernstigers te zeggen geven, iets dat hem werkelijk vervult en tot spreken dringt. Leed, wij weten het, vereenvoudigt en versterkt. Laat ons het beste hopen.

H. R.

DOROTHEE BUYS, Een Vrouw Alleen, Amsterdam, P. N. van Kampen & Zoon, zonder jaartal.

De schrijfster van „De Liefde van Roolieve Borgh”! Herinnert men zich dat romannetje nog? Het had niet heel veel te beteekenen, maar het leek mij toch beter dan het gemiddelde, het gewone juffertjeswerk. Ik voor mij bleef ten minste nadien een beetje letten op deze jonge schrijfster.

En nu haar „Vrouw Alleen”. Een voortreffelijke titel en een eenvoudig-goed boek. Een boek dat geen pretentie heeft en zacht ontroert. Een groote vooruitgang voor de jonge schrijfster, vooruitgang, als ik wel zie (en mij goed herinner) in álle opzichten. Meer verdiepthed, strakker compositie, zuiverder taal, inniger accent — ziehier nu eens een schrijfster die heeft willen leeren en die zich heeft aangepakt. En toch zijn er nergens sporen van inspanning overgebleven in dit haar hoogst eenvoudig verhaal, lijkt het zoo rustig en gemakkelijk-vlot geschreven. In kalme, maar échte gedragenheid. Is dat al niet veel? Wie niet hartstochtelijk is, moet ook niet trachten zich tot hartstochtelijkheid te forceeren. Wat baat het immers!

„Een Vrouw Alleen”. Een simpel, goedig vrouwtje, alléén blijvend na een twintigjarig door-en-door-gelukkig samenleven met een even eenvoudigen, even „onbeteekenen-